

REFERAT Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling - 2022-2025 d. 06-05-2024

Mødedato Mandag d. 06. maj 2024 kl. 18:00

Mødested Mødelokale 1, Allerslev

Mødedeltagere Grethe Nørtoft Saabye, Klaus Kristiansen, Jens K. Jensen, Susanne Borup, Nynne Larsby Friis, Bente Blumensaat

Indholdsfortegnelse

EKL - Godkendelse af dagsorden.....	3
EKL - Orientering maj 2024.....	4
Lukket: EKL - Orientering om status vedrørende ophør af forpagtning på klimaskovarealet syd for ..	5
EKL - Grønt Living Lab Hvalsø.....	6
EKL - Landbrugsindsats samt KLIMA+ partnerskab.....	10
EKL - Proces for revision af Klimaplan.....	12
EKL - Udmøntning af overløbsmidler fra Landsbypuljen 2024.....	15
EKL - Plan- og bæredygtighedsstrategi og Kommuneplan 2025.....	17
EKL - Eventuelt.....	23
EKL - Godkendelse af referat.....	24

Punkt 1: EKL - Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt.

Punkt 2: EKL - Orientering maj 2024

23-008475

Beslutning

Taget til efterretning.

Resumé

A. Jobrapport fra Erhvervshus Sjælland - 4. kvartal 2023

Erhvervshus Sjælland har meddelt, at deres jobrapport er opdateret med tal for 4. kvartal 2023.

Antallet af private arbejdspladser i Region Sjælland er steget i 2023 – dermed har den private beskæftigelse fortsat de positive takter fra de senere år. Der er hovedsageligt to grunde til den positive udvikling, dels er det stigende beskæftigelse inden for bygge og anlæg, særligt som følge af byggerierne af Storstrømsforbindelsen og Femern Bælt forbindelsen, dels er det en stor vækst i industribeskæftigelsen, særligt i Kalundborg. En anden branche, der også er gået markant frem er vidensservice, mens de øvrige brancher har haft en mere stabil udvikling.

Hvor antallet af arbejdspladser i Region Sjælland samlet set er steget med 1,3 % i 2023, så er antallet af arbejdspladser steget væsentligt mere i Lejre Kommune, nemlig med 6,4 %. Den private sektor er med andre ord vokset og vokset i 2023 i Lejre Kommune. En fremgang på omtrent 400 arbejdspladser. Det er især industrien, der er vokset, men også handelsbranchen er godt med. Generelt har 2023 været et godt år for virksomhederne i Lejre Kommune, hvor fremgangen er bredt fordelt på tværs af brancher.

Seneste jobrapport fra Erhvervshus Sjælland er vedlagt som bilag 1-3.

Bilag

Jobrapport forside 4. kv 2024.pdf

Jobrapport side2_ 4. kv 2024.pdf

Jobrapport side3_ 4. kv 2024.pdf

Punkt 3: Lukket: EKL - Orientering om status vedrørende ophør af forpagtning på klimaskovarealet syd for Lejre

24-003384

Punkt 4: EKL - Grønt Living Lab Hvalsø

24-003131

Beslutning

Indstillingerne anbefales.

Resumé

Den 16. september 2021 modtog Lejre Kommune tilsagn til forprojektet Grønt Campus i Lejre Kommune fra Landdistriktpuljen på i alt 856.567 kr.

Den 28. marts 2022 besluttede Kommunalbestyrelsen at give indtægtsbevilling til projektet.

Den 26. september 2022 godkendte Kommunalbestyrelsen en fortsat udvikling af projektet i konkret relation til to grunde i kommunen, henholdsvis den privatejede grund tilknyttet Øm Klostergård, og den kommunalt ejede grund på Åsvejen i Hvalsø.

Forprojektet blev afsluttet jf. aftale med Landdistriktpuljen den 31. april 2024, og der afrapporteres i henhold til bevillingsskrivelsen.

Der skal i denne sag tages stilling til, om der skal arbejdes videre med forprojektet, Grønt Living Lab, placeret i Hvalsø på Åsvejen 24-26, som afsæt for den videre konkretisering af projektet. Hvis det besluttet at gå videre med forprojektet, skal der samtidig træffes beslutning om afsættelse af midler til projektledelse og prøveaktiviteter.

Beslutning om igangsættelse af projektering og efterfølgende udførelse vil først ske ved forelæggelse af ny sag, som vil basere sig på det bearbejdede forprojekt.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. At forprojektet videreudvikles med henblik på fremlæggelse af beslutning om realisering af de to delprojekter.
2. At ejendommen Åsvejen 24-26 foreløbig reserveres til projektet til starten af 2026, og at der i perioden kan laves midlertidige/afprøvende aktiviteter i samarbejde med unge og samarbejdspartnere.
3. At udgifter til projektledelse og prøveaktiviteter på i alt 630.000 kr. frem mod endelig beslutning om realisering i 2026 medtages i budgetlægningen for 2025.
4. At projektledelsesudgifter på i alt 100.000 kr. i 2024 afholdes indenfor bevillingen til Fællesfunktioner.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Forprojektet blev etableret som et partnerskab med Roskilde Universitet (RUC), Region Sjælland og Gate 21. Formålet med forprojektet var at undersøge muligheder og skabe rammer for opførelse af et Grønt Campus i Lejre Kommune, der skulle indeholde:

- Studieboliger for unge på landet i Lejre Kommune
- Et levende videns- og innovationsmiljø med fokus på grøn omstilling i landdistrikter og udvikling af fremtidens bæredygtige landsbyliv
- Et grønt Living Lab, der fysisk og praktisk demonstrerer grøn omstilling i landsbyer og landdistrikter.

Forprojektet viser, at det er realistisk at opføre et meget ambitiøst og attraktivt Grønt Living Lab for unge med udgangspunkt i to delprojekter placeret i Hvalsø på Åsvejen 24-26:

- 30-50 studieboliger for unge, der ønsker at bo og leve bæredygtigt, og

- Aktivitetshus for unge og lokalbefolkningen, der ønsker at mødes omkring bæredygtig udvikling og grønne fællesskaber

Begge delprojekter udgør tilsammen et Living Lab, hvis fælles formål er at understøtte og fremme den grønne omstilling ved at fungere som et attraktivt og levende fremtidslaboratorium, hvor unge kan bo og leve bæredygtig på landet.

Forprojektets slutprodukt er et prospekt, der beskriver det konkrete potentiale ved de to delprojekter. Prospektet er vedlagt som bilag 1.

Inddragelse af målgruppe, interessenter, og fagpersoner

Prospektet er udarbejdet på baggrund af stor inddragelse af relevante interessenter.

Ud over undersøgelser og løbende dialog med unge er der afholdt en række udviklingsmøder og workshops, hvor både den primære målgruppe for studieboligerne (studerende unge mellem 18 – 30 år), lokale interessenter (blandt andet lokale borgere, Erhvervsrådet, Ungdomsskolen, kulturaktører, Huset Horseager med videre) og relevante fagpersoner (herunder uddannelsesinstitutioner, boligselskaber, fonde med videre) har deltaget.

De vigtigste fund i forhold til prospektets realiserbarhed er:

Kritisk masse og fællesskab

Undersøgelser i forhold til den afgørende kritiske masse af unge viser blandt andet, at 64 % af de adspurgte studerende på tværs af uddannelser svarer, at de har overvejet at flytte på landet i deres studietid (387 respondenter). Direkte adspurgte, om man kunne forestille sig at flytte til Lejre Kommune, svarer 28 % af en gruppe studerende på RUC (296 respondenter) ja.

De unge svarer også på, hvor mange andre unge der skal bo i en grøn ungdomsbolig, for at det kunne være interessant for dem. Her svarer hele 90 % af de adspurgte unge, at de foretrækker, at der bor under 50 studerende på stedet; det er et overskueligt fællesskab.

Betalingsvillighed

I undersøgelsen blandt de studerende på RUC afdækkes det også, at der blandt de adspurgte unge er en betalingsvillighed på ca. 3.500 kr. pr. måned i husleje. I relation til unge fra andre uddannelser, herunder eksempelvis erhvervsskolerne, er det forventningen, at betalingsvilligheden som minimum er den samme, da denne målgruppe har et relativt højere rådighedsbeløb end de studerende på universitet og professionsskoler.

Forprojektet har afdækket, at niveauet for huslejen er realistisk i forhold til opførelsen af boliger i regi af et alment boligselskab. Boligerne kan også opføres af private investorer. Det vil sandsynligvis så forudsætte, at deres interesse rækker længere end til at få et normalt afkast på investeringen.

I den videre udvikling er der derfor behov for at undersøge både det almene og det private investormarked yderligere. I forhold til det private marked vil der være brug for at kortlægge, om der er mulige investorer med filantropiske formål, som kan se sig ind i projektet.

Delprojekt 1 - Studieboliger

Prospektet indeholder etablering af 30-50 studieboliger, hvor unge kan bo og leve bæredygtigt. Målgruppen er primært 18-30 år med interesse for og ambitioner om at praktisere grøn omstilling og livet på landet.

Studieboligerne skal:

- Vise vejen til grøn omstilling i byggeriet.
- Designes, så de unge kan praktisere grøn omstilling – individuelt og kollektivt.
- Danne ramme om forsøg, der bidrager til den grønne omstilling, og unges adfærd i relation til at praktisere og leve bæredygtigt.

Studieboligerne skal opføres og drives af en ekstern aktør. En kommende byg- og driftsherre skal indgå i udviklingen af projektet i et tæt samarbejde med kommunen og andre tilknyttende aktører. Man vil også skulle forpligte sig til at indgå i et fremtidigt samarbejde om det Grønne Living Lab som helhed.

Lejre Kommune sælger en del af grunden til bygherren.

Delprojekt 2 – Aktivitetshuset

Den eksisterende maskinhal på grunden ombygges til et aktivitetshus, der skal kunne rumme studieaktiviteter, værksteder,

grønne og bæredygtige forsøg, fritidsaktiviteter, sociale mødesteder og meget mere. Målgruppen er både de unge beboere i studieboligerne, unge i området, lokale borgere (på tværs af generationer), foreningsliv, virksomheder og uddannelsesinstitutioner.

Aktivitetshusprojektet skal videreudvikles i samarbejde med interessenterne, og skal:

- Transformeres/ombygges bæredygtigt.
- Danne ramme om aktiviteter, der fremmer den grønne omstilling.

Lejre Kommune vil bevare ejerskabet til hallen og en del af grunden. Hallen ombygges/renoveres med midler fra fonde og andre investorer. Kommunen må forventes også at skulle bidrage til såvel etableringen som den efterfølgende drift.

Organisering

Det er afgørende for projektets formål, at de to delprojekter udvikles i sammenhæng. Derfor bør en videre udvikling varetages af en samlet projektleder med faglig støtte fra relevante centre. Projektet foreslås fortsat politisk forankret i Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling.

Den videre proces og fremtidige partnerskaber

Før der kan fremlægges en endelig sag om beslutning om projektering og realisering af de to delprojekter, vil det være nødvendigt med en videreudvikling af delprojekterne og en afdækning af eksterntes interesse i at medvirke. Dette foreslås at ske i en udviklingsfase, der vil løbe frem til foråret 2026.

Hvis Kommunalbestyrelsen beslutter at igangsætte realiseringen, vil det ske i en efterfølgende fase, som vil løbe frem til udgangen af 2027. Projektet vil herefter kunne overgå til drift i starten af 2028.

Der er fra forprojektets samarbejdspartnere udtrykt et ønske om at være med i den videre udvikling. Herudover har Lokale- og Anlægsfonden udtalt ønske om at medvirke som rådgiver i en kommende udviklingsfase.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at forprojektet har ført til et prospekt, der både er visionært i sit indhold og attraktivt for Lejre Kommune, hvis det realiseres. Grønt Living Lab kan medvirke til at tiltrække flere unge til kommunen, som samtidig vil udgøre en værdifuld ressource i udviklingen af lokalsamfundet.

Grønt Living Lab vil - ved sit praktiske eksempel - kunne øge fokus på arbejdet med den grønne omstilling. Det gælder både i relation til de unge konkret, men også på tværs af generationer. Lejre Kommune vil også med en realisering af Grønt Living Lab kunne give et meget konkret eksempel til efterfølgelse for andre kommuner på, hvordan det kan gøres mere attraktivt for unge at bosætte sig i landdistrikterne.

Det er samtidig administrationens vurdering, at forprojektet vil skulle bearbejdes yderligere, inden det kan udgøre et egentligt beslutningsgrundlag for igangsætning. Der skal ske en konkretisering af delprojekterne, hvor der kan tilknyttes en endelig økonomi i forhold til de forventede omkostninger for etablering og drift. Der vil også skulle ske en bearbejdning, inden delprojekterne kan danne grundlag for projektering og efterfølgende udførelse.

Økonomi og finansiering

Med nærværende sag træffer Kommunalbestyrelsen beslutning om, hvorvidt administrationen skal arbejde videre med at udvikle delprojekterne i Grønt Living Lab med henblik på senere beslutning om realisering.

For at kunne gennemføre videreudviklingen vil der skulle afsættes midler til projektledelse og prøveaktiviteter med videre i udviklingsfasen, der varer ca. 18 måneder. Projektledelsen skønnes til ca. 20 timer om ugen. Samlet vurderes udgifter i udviklingsfase at være:

- Projektledelse: kr. 630.000
- Prøveaktiviteter mm: kr. 100.000

Af de 730.000 kr. forventes ca. 100.000 kr. afholdt i 2024. Som følge af overført mindreforbrug i 2023 vil disse udgifter kunne afholdes indenfor bevillingen til Fællesfunktioner. De resterende 630.000 kr. vil skulle medtages i budgetlægningen for 2025.

Hvis Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om at realisere projektet, når Grønt Living Lab forelægges på ny i starten af 2026, vil der skulle påregnes yderligere udgifter til medfinansiering af etableringen af aktivitetshuset og til den

efterfølgende drift. Såfremt boligerne opføres som almene boliger, vil der også være udgifter til grundkapitalindskud. Endvidere må der forventes udgifter til boligsikring til beboerne.

Det er vanskeligt på nuværende tidspunkt at opgøre, hvor store disse udgifter vil være. I bilag 2 er der foretaget nogle skøn, som kan give en indikation af, hvad Lejre Kommune skal påregne af udgifter ved en endelig beslutning om realisering.

Bilag

Bilag 1. Grønt Living Lab - Prospekt ENDELIG low

Bilag 2. Notat vedr. økonomi og finansiering Grønt Living Lab.docx

Punkt 5: EKL - Landbrugsindsats samt KLIMA+ partnerskab

24-003030

Beslutning

Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling orienteres om status og forventet proces for landbrugsindsatsen i Lejre Kommune.

Orienteringen indeholder præsentation af aktuell og forventet proces for lodsejerinddragelse, udtagning af lavbundsjord og skovrejsning.

Herudover indstiller administrationen, at der træffes beslutning om indgåelse af KLIMA+ partnerskab med Klimaskovfonden om skovrejsning og udtagning af lavbundsjord som led i at understøtte strategien for landbrugsindsatsen.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at orienteringen om landbrugsindsatsen tages til efterretning
2. at indgåelse af KLIMA+ partnerskab med Klimaskovfonden godkendes

Beslutningskompetence

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling

Sagsfremstilling

Strategi for landbrugsindsats

I Lejre Kommunes gældende Klimaplan fremgår det, at kommunen har en målsætning om at udtage 200 hektar lavbundsjord inden 2030 og at rejse 32 hektar skov årligt frem mod år 2030. Samtidig har Lejre Kommune forpligtet sig til at nå disse mål i samarbejde med relevante aktører, både internt inden for kommunens geografi og eksternt.

Administrationen har opstartet dialogen med relevante parter for at sikre et solidt grundlag for fremtidigt samarbejde om realisering af projekter. Dette har allerede medført flere interessetilkendegivelser hos lodsejere, der ønsker at udtage lavbundsjord (i alt 15 hektar) og rejse skov (i alt 42 hektar).

Desuden er der udtrykt ønske om anlæggelse af to minivådområder (i alt 8 hektar). Administrationen har opstartet dialog med relevante aktører, herunder Fors, VKST (udtagningskonsulenterne) samt lokale vandværker for at kvalificere og klargøre projekterne til realisering. Skovrejsningsprojekterne får førsteprioritet i den kommende tid, da de vurderes samlet set at kunne realiseres først.

Dialogen med lodsejere i Lejre Kommune fortsætter sideløbende med kvalificeringen af ovennævnte projekter. Desuden arbejdes der på at lokalisere et større demonstrationsprojekt, eksempelvis en ådal, hvor der kan arbejdes strategisk og helhedsorienteret med den samlede arealanvendelse over en årrække. Her kan jordfordeling blive aktuelt.

Administrationen arbejder endvidere på planlægning af to fokusgruppeinterviews for lokale landmænd under Klimaugen i september 2024, og administrationen har indledt planlægningen af Landbrugskonferencen, som forventes afholdt i marts 2025.

KLIMA+ partnerskab – understøttelse af landbrugsindsats

Klimaskovfonden (Den Danske Klimaskovfond) er etableret ved lov den 29. december 2020 af et enigt folketing. Klimaskovfondens opgave er at accelerere klimainsatsen gennem støtte til skovrejsning og udtagning af kulstofrige lavbundslande, herunder at sikre finansiering af indsatserne gennem private bidrag fra for eksempel virksomheder og borgere. Som kommune har man mulighed for at indgå et KLIMA+ partnerskab (Se bilag A). Hvis Lejre Kommune vælger at indgå KLIMA+ partnerskabet, vil der være særlige muligheder for kommunens lodsejere og virksomheder:

- Lodsejere kan få støtte til at rejse skov eller udtage lavbundslande (Se bilag A).

- Virksomheder kan være med til at reducere CO2 udledning og bidrage til lokale projekter (Se bilag A).

Skovrejsningen på private arealer skal være minimum 5 hektar (nuværende ansøgningsrunde). For skovrejsning på kommunes arealer gælder et minimum på 2 hektar.

For lodsejere i Lejre Kommune, der ønsker at udtage lavbundsjord, er Klimaskovfondens model særligt attraktiv, da den tilbyder finansiering af lavbundsprojekter, hvor arealet er under 10 hektar. I statens støttepuljer kan der på nuværende tidspunkt kun søges midler, hvis projektets areal er over 10 hektar. Administrationen vurderer, at langt hovedparten af lavbundsjorderne i Lejre Kommune, der har potentiale til udtagning, er under 10 hektar. Større projekter kan søges, men har anden prioritet i Klimaskovfondens vurdering af indkomne projekter.

Klimaskovfonden har netop åbnet deres ansøgningsrunde for foråret 2024 og oplever allerede en stor interesse blandt private lodsejere for tilskud til både skovrejsnings- og lavbundsprojekter.

Virksomhederne får mulighed for at støtte den grønne omstilling i eget lokalområde, hvilket giver positive formidlingspotentialer, herunder også i virksomhedens ESG rapport. Den lokale forankring gennem virksomhedsbidrag harmonerer desuden godt med realiseringen af Vores Sted. Virksomhedsbidraget fungerer, i følge Klimaskovfonden, godt i de kommuner, hvor der er en stærk relation mellem det lokale erhvervsliv og kommunen. Her vurderer administrationen, at vi står et godt sted i Lejre Kommune.

Gennem Klimaskovfondens 'KSF standard' sikres en troværdig opgørelse af klimaeffekten, som kan bruges som dokumentation hos både kommune, lodsejer og virksomheder.

Udkast til samarbejdsaftale er vedlagt (bilag B).

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at indgåelse af KLIMA+ partnerskab vil understøtte og sætte fart på både skovrejsning og udtagning af lavbundsjord i Lejre Kommune. Se beskrivelse i sagsfremstillingen.

Økonomi og finansiering

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser. Lejre Kommunes bidrag i form af projektledelse er dækket i lønudgifterne til ny klimamedarbejder, som blev ansat i som konsekvens af opnormeringen på klima/landbrugsområdet som følge af budget 2024.

Bilag

Bilag B

Bilag A

Punkt 6: EKL - Proces for revision af Klimaplan

24-002834

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

I denne sag fremlægges en proces for arbejdet med at revidere Lejre Kommunes Klimaplan 2024-2025.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at udvalget godkender den beskrevne proces for revision af Lejre Kommunes Klimaplan.

Beslutningskompetence

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog den 23. marts 2021, sag nr. 15, Lejre Kommunes Klimaplan, Vores Sted – Vores Klima, der sætter rammerne for, hvordan kommunen kan bidrage til at opfylde Paris-aftalen. I Klimaplanen forpligter Lejre Kommune sig til at tage de nødvendige skridt for at blive klimaneutral og klimarobust som geografisk område senest i 2050. Ifølge Klimaplanen skal den revideres hvert 5. år. Det vil sige, at der senest skal foreligge en revideret Klimaplan ved udgangen af 2025.

Som i mange andre pilotkommuner blev klimatilpasningsdelen færdiggjort efter vedtagelse af Klimaplanen. I Lejre Kommune blev en egentlig Klimatilpasningsplan vedtaget i Kommunalbestyrelsen den 26. september 2022, sag nr. 8. Derfor revideres Klimatilpasningsplanen ikke på nuværende tidspunkt. Eventuelle nødvendige justeringer i forhold til klimatilpasning medtages dog i den reviderede Klimaplan.

Proces for revision af Klimaplanen

I det følgende præsenteres et forslag til en procesplan, der skal lede frem til en revideret Klimaplan med handlinger. Formålet er for det første at tilpasse mål, delmål og handlinger til den nuværende status på drivhusgasudledninger i Lejre Kommune samt fremdrift i realisering af Klimaplanen.

For det andet tages der højde for nye rammevilkår, teknologisk udvikling, forbedring af datagrundlag, nye strategier og politikker i Lejre Kommune samt nye krav fra Klimaalliancen i forhold til certificering af kommunernes klimaplaner – herunder også øgede krav til monitorering, evaluering, rapportering og læring (se mere i bilag 1).

For det tredje skal en grundig og bred inddragelsesproces sikre bredt ejerskab både internt i organisationen og eksternt, hvilket bliver nødvendigt, hvis Lejre Kommune skal indfri målet om 70 % reduktion af klimagasser i 2030 i forhold til 1990.

Udkast til procesplanen ses i nedenstående skema, hvor der lægges op til, at en ny Klimaplan førstebehandles i foråret 2025. Da der er tale om en relativt omfattende inddragelsesproces, kan det blive nødvendigt at justere dele af tidsplanen. Dog ligger det fast, at den endelige Klimaplan vedtages i første halvår af 2025 (se mere i bilag 2).

Handlinger - revision af Klimaplanen

Periode

Vurdering af omfang og fokus for revision af Klimaplanen	Apr – jun 2024
Inddragelse og kommunikation, herunder mobilisering og indsamling af idéer til den reviderede klimaplan	Maj – dec 2024
Opdatere, forfatte og layoute ny Klimaplan	Okt - feb/mar 2025

Behandling af 1. udkast til revideret Klimaplan i
Kommunalbestyrelsen

Feb/mar 2025

Udkast til revideret Klimaplan sendes i offentlig høring

4 uger

Vedtagelse af den endelige reviderede Klimaplan i
Kommunalbestyrelsen

Maj/jun 2025

Parallelt med den inddragende fase fra maj til december sker der i samarbejde med eksterne konsulenter en gennemarbejdning af klimagas-regnskabet, herunder mankoen (forskellen mellem den forventede udledning og reduktionsforpligtelse) og reduktionsstierne.

Inddragelse på tværs

Bred opbakning til de kommende års klimaarbejde i Lejre Kommune forudsætter stærke partnerskaber såvel internt i kommunen som borgere og virksomheder omkring os i den kommunale geografi og udadtil – eksempelvis i samarbejde med andre kommuner. I forbindelse med revisionsprocessen er strategien derfor at involvere en lang række interessenter med det formål at:

- Sikre transparens: Åbenhed og information om revisionsproces, fremdrift og indhold i den kommende Klimaplan kan fremme tillid til processen og skabe engagement
- Fremme innovation: Samskabelse omkring den kommende Klimaplan kan generere nye idéer og initiativer, generelle såvel som stedbundne
- Understøtte medborgerskab: Aktiv deltagelse i revisionsprocessen styrker oplevelsen af klimaindsatsen som et fælles ansvar og kan fremme ejerskab til den nye Klimaplan
- Nye partnerskaber: Hvor er det, kommunens klimaarbejde kan udvikles sammen med borgere, foreninger og erhvervsliv? Hvor er der særlig lyst og ressourcer til at gribe dele af klimaindsatsen, og hvordan kan Lejre Kommune være katalysator og partner for nye initiativer i den forbindelse?

I det følgende udfoldes inddragelsesprocessen på tre forskellige niveauer: Det politiske niveau, eksterne aktører samt internt i kommunen som virksomhed.

Politisk inddragelse

Administrationen foreslår at afholde fire fælles temamøder på tværs af Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling samt Udvalget for Teknik, Miljø & Byggeri fra juni til oktober. Temaerne bliver Transport & Mobilitet, Energi & Varme, Landbrug & Arealanvendelse samt Affald, Ressourcer og Forbrugsrelaterede udledninger. Udvalget inviteres desuden til at deltage i dele af inddragelsesprocesserne og vil løbende blive orienteret om fremdriften i arbejdet.

Derudover vil Kommunalbestyrelsen blive præsenteret for revisionsprocessen og få en status på CO₂-udledninger og -reduktioner på temamødet den 17. juni 2024, ligesom der afsættes et helt temamøde den 11. november 2024 til en præsentation af udkast til reduktionsstier, udkast til indsatser samt en præsentation af temaer til en handleplan for grønne indkøb. I foråret 2025 fremlægges et udkast til Klimaplan til første behandling og den endelige Klimaplan vil blive forelagt til beslutning i Kommunalbestyrelsen i maj/juni 2025 (se mere bilag 2).

Ekstern inddragelse

Klimabelastningen fra transport, energi og landbrug udgør langt hovedparten af udledningerne af CO₂ i Lejre Kommune (se bilag 3). De eksterne aktører, som bor, transporterer sig, driver virksomhed eller landbrug i kommunens geografi, bidrager til langt den største del af udledningen af CO₂. Derfor er det afgørende at få dem engageret i klimaarbejdet.

Der planlægges inddragelse af eksterne aktører i perioden fra maj-oktober 2024. Herunder blandt andet en workshop med Erhvervsrådet, besøg hos udvalgte virksomheder, fokusgruppeinterviews med lokale landmænd samt inddragelse af civilsamfundet. Det forventes, at inddragelsesprocessen målrettet civilsamfundet vil henvende sig til almene borgere, grønne foreninger, udvalgte landsbysamfund med mere (se bilag 2). Der indgås samarbejde med ekstern rådgiver til at understøtte og kvalificere processen omkring borgerinddragelse og facilitering.

Intern inddragelse

Den interne inddragelse handler om Lejre Kommune som organisation. Lejre Kommunes udledning udgør kun en brøkdel af den samlede udledning fra Lejre Kommunes geografi, men kommunen har mulighed for at gå forrest med en række gode eksempler. Lejre Kommune er eksempelvis kommunens største arbejdsgiver med cirka 2380 ansatte, ejer af mere end 150.000 m² bygningsmasse, ligesom der indkøbes for mere end 837,5 mio. kr. årligt. Potentialet for at skabe ringe i vandet via en intern klimaindsats er derfor stort.

Der planlægges inddragelse af interne aktører fra maj til december 2024. Der er nedsat en Styregruppe for klimaindsatsen med inddragelse af direktionen, som sikrer retning og rammer for Klimaprogrammet, herunder også rådgivning om revisionsprocessen. Derudover inddrages chefgruppen (alle centerchefer), tovholdergruppen (projektledere af forskellige klimaprojekter) i revisionsprocessen samt udvalgte afdelinger i organisationen. (Se mere om organiseringen af klimaindsatsen i bilag 4).

Administrationens vurdering

Der henvises til sagsfremstillingen.

Økonomi og finansiering

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser i 2024.

Der afsættes op til 390.000 kr. til revision af Klimaplanen. Heraf udmøntes op til 175.000 kr. fra klimadriftmidlerne til en opgørelse over status på CO₂-udledning og målopfyldelse, beregning af nye reduktionsstier, manko og reduktionsberegninger af nye indsatser i Klimaplanen. Oplæring i brug af nyt scenarieberegningssværktøj og opgørelse af status på CO₂-reduktioner til brug for den årlige status for klimaindsatsen indgår ligeledes i anvendelsen af de 175.000 kr.

Desuden anvendes 200.000 kr. fra overløbsmidler fra Landsbypuljen til en inddragelsesproces af borgere, foreninger, landbrugserhverv og virksomheder, jævnfør bilag 2. Endelig afsættes 15.000 kr. fra overløbsmidler fra Landsbypuljen til layout, kommunikation og tryk.

Bilag

Bilag 1: Revisionsprotokol for danske kommuners klimahandlingsplaner

Bilag 3: CO₂-udledning, Lejre Kommune (2021)

Bilag 4: Organisering af klimaprogrammet

Bilag 2: Notat om revisionsproces

Punkt 7: EKL - Udmøntning af overløbsmidler fra Landsbypuljen 2024

24-003023

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

I denne sag fremlægger administrationen et forslag til udmøntning af overløbsmidler fra Landsbypuljen.

Indstilling

Direktionen indstiller:

- 1. At administrationens forslag til udmøntning af overløbsmidler fra Landsbypuljen under bevilling 7.10.10 Erhverv, Klima & Lokal udvikling godkendes.

Beslutningskompetence

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling.

Sagsfremstilling

Baggrund

Kommunalbestyrelsen har den 29. april 2024 i forbindelse med FR-1 godkendt overførsel af 686.100 kr. fra Landsbypuljen (mindreforbrug overført fra tidligere år) til brug for styrkelse af klimaindsatsen i 2024.

Forslag til udmøntning af overløbsmidler fra Landsbypuljen 2024

I nedenstående skema ses forslag til udmøntning af overløbsmidler fra Landsbypuljen. I det følgende uddybes baggrunden for prioritering af de nævnte indsatser.

Indsatser	Beløb
A. Formidling omkring varmeprojekter	41.100,00 kr.
B. Fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling	200.000,00 kr.
C. Kommunikation, dataindsamling og events	90.000,00 kr.
D. Landbrugskonference	140.000,00 kr.
E. Revision af Klimaplan: Inddragelse, layout og tryk	215.000,00 kr.
Total	686.100,00 kr.

A. Formidling omkring varmeprojekter

Varme- og termonetgrupperne i Lejre Kommune står overfor et stort arbejde i forhold til at mobilisere tilslutning til fælles, grønne varmeløsninger i de respektive lokalsamfund. Der afsættes 41.100 kr. til understøttelse af diverse kommunikationsindsatser, eksempelvis tryk af foldere til omdeling, i forbindelse med facilitering af borgernes projekter til fremme af fælles, grønne varmeløsninger i kommunen.

B. Fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling

Kommunalbestyrelsen har i budgetaftalen for 2023 afsat 100.000 kr. til at arbejde med klarere rammer for fremtidens bæredygtige arkitektur og byggeri i Lejre Kommune, blandt andet for at få investorer, borgere/tilflyttere til at udvikle attraktive, energirigtige og æstetisk smukke og funktionelle boligområder. De afsatte midler blev med budget 2024 omprioriteret. Der arbejdes dog fortsat på at forbedre de administrative greb for fremtidens arkitektur og bæredygtige byudvikling i kommuneplanen, som beskrevet i anden sag på dagsordenen: Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023 og Kommuneplan 2025. For i højere grad at imødekomme det oprindelige budgetønske fra 2023, foreslår administrationen, at der reserveres 200.000 kr. af overløbsmidlerne til at skabe klarere rammer for, hvordan fremtidens arkitektur kan imødekomme krav til mere klimavenligt og bæredygtigt byggeri, samt bygge bro til de mange kulturhistoriske kvaliteter vi har i Lejre Kommune. Det kan eksempelvis ske gennem kortlægning af lokal byggeskik og udarbejdelse af en strategi

for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling i Lejre Kommune - både for udvikling af eksisterende byer og landsbyer samt nye byudviklingsområder. Byggeri står samlet set for ca. 1/3 af klimaaftrykket.

C. Kommunikation, dataindsamling og events

I 2024-2025 skal både erhvervspolitikken og Klimaplanen revideres, og i den forbindelse planlægges en række inddragelsesindsatser, som kræver en styrket kommunikationsindsats for at gøre virksomheder og borgere opmærksomme på processerne. I afdelingen for Erhverv, Klima & Lokal udvikling ønskes kommunikationsindsatsen desuden styrket i forhold til formidling, dataindsamling og understøttelse i forbindelse med afholdelse af arrangementer og events, såsom Klimaugen, Erhvervskonferencen, Landbrugskonferencen med mere.

Det er administrationens vurdering, at ovennævnte opgaver kan løses effektivt med en tidsbegrænset et-årig stilling som studentermedhjælp på 15 timer pr. uge. Der afsættes 90.000 kr. fra overløbsmidler fra Landsbypuljen samt 90.000 kr. fra øvrige prioriterede indsatser fra budgettet til erhvervsfremme til finansiering af en studentermedhjælp.

D. Landbrugskonference

Som en del af klimaindsatsen for landbrug og arealanvendelse planlægges en større landbrugskonference i januar/februar 2025. Konferencens formål er at oplyse, inspirere og erfaringsudveksle i forhold til landbrugets grønne omstilling, herunder med særligt fokus på udtagning af landbrugs- og lavbundsjord samt skovrejsning. Konferencen skal medvirke til at få de gode historier frem i lyset. Lejre Kommune er i gang med at revidere kommunens Klimaplan, og konferencen skal derfor også levere input til den nye Klimaplan. Det forventes, at cirka 100 landmænd og andre relevante interessenter vil deltage i konferencen. Der afsættes 140.000 kr. fra overløbsmidler fra Landsbypuljen til finansiering af Landbrugskonferencen. Midlerne skal finansiere lokaleleje, borde og stole, oplægsholdere, forplejning, kommunikation med mere.

E. Revision af Klimaplan

Lejre Kommunes Klimaplan skal revideres i 2024-2025. Til en større inddragelsesproces af borgere, foreninger, landbrugserhverv og virksomheder afsættes 200.000 kr. til ekstern rådgivning og facilitering. Desuden afsættes 15.000 kr. til layout, kommunikation og tryk af ny Klimaplan. Dette punkt skal ses i sammenhæng med anden sag på dagsordenen.

Økonomi og finansiering

Kommunalbestyrelsen har den 29. april 2024 i forbindelse med FR-1 2024 besluttet at overføre 686.100 kr. fra Landsbypuljen (anlæg) til klimapuljen under bevilling 7.10.10 Erhverv, Klima & Lokal udvikling.

I denne sag søges der om godkendelse af forslag til udmøntningen af de overførte 686.100 kr. indenfor bevillingsrammen 7.10.10 Erhverv, Klima & Lokal udvikling (Klimapulje).

Punkt 8: EKL - Plan- og bæredygtighedsstrategi og Kommuneplan 2025

22-007582

Beslutning

Ad. 1) Indstillingen anbefales

Ad. 2) Indstillingen anbefales med følgende suppleringer og ændringer:

Ændringsforslag til bilag 1:

Bente Blumensaat (A), Grethe Saabye (C), Susanne Borup (F) og Jens K. Jensen (V) stillede følgende ændringsforslag:

Vi ønsker, at en tredjedel af et areal, der udlægges til solceller, skal allokeres til natur/biodiversitet og rekreativitet. Planlægning af areal som helhed skal ske i samarbejde med naboer/lokalsamfund.

Alle fremtidige VE-projekter skal tilbyde medarbejderskab til naboer/lokalsamfund (ud fra et nærhedsprincip).

Ved lokal interesse for at etablere et energifællesskab/A.M.B.A udenfor de umiddelbart udpegede områder ønsker vi, at der sker en nærmere undersøgelse af mulighederne.

For anbefaling af ændringsforslaget stemte:

Bente Blumensaat (A), Grethe Saabye (C), Susanne Borup (F) og Jens K. Jensen (V) - i alt 4.

Imod stemte:

Klaus Kristiansen (I) - i alt 1 - med følgende bemærkning: Da partiet ikke har været inviteret til forhandlingerne, kan ændringsforslaget ikke anbefales. I stedet ønskes fremhævet, at vilkår svarende til den gamle køberetsordning (som udgik i 2020) bør være gældende for VE-projekter.

Ændringsforslag til bilag 2:

Bente Blumensaat (A), Grethe Saabye (C), Susanne Borup (F) og Jens K. Jensen (V) stillede følgende ændringsforslag:

Osted: Vi ønsker alternative løsninger til statens forslag om en motorvej/motortrafikvej mellem Roskilde og Ringsted, som har udgangspunkt i og følger den nuværende rute 14.

ID 1: Vi ønsker ikke at gå videre med området på nuværende tidspunkt (vedrørende solceller).

ID 6: Vi ønsker ikke at gå videre med området på nuværende tidspunkt (vedrørende solceller).

ID 7: Vi ønsker ikke at gå videre med området på nuværende tidspunkt (vedrørende solceller).

ID 8: Vi ønsker ikke at gå videre med området på nuværende tidspunkt (vedrørende solceller).

ID 13: Området skal rykkes længere tilbage og de generelle bemærkninger vedrørende arealudlæg til solcelle-projekter undersøges (vedrørende solceller)

ID 22: Området skal begrænses til det anbefalede område for VE-anlæg og de generelle bemærkninger vedrørende VE-projekter understreges (vedrørende solceller).

ID 23: Vi ønsker ikke at gå videre med området på nuværende tidspunkt (vedrørende solceller).

ID 26: De generelle bemærkninger vedrørende arealudlæg til VE-projekter understreges (vedrørende vindmøller).

ID 28: Vi ønsker ikke at gå videre med området på nuværende tidspunkt (vedrørende solceller).

ID 30: Vi ønsker ikke yderligere udlæg af boliger i 3. planperiode (Kirke Hyllinge Enghave).

ID 37: Vi ønsker ikke arealet udlagt til erhverv (Mellem Bygmarken og Englerupvej).

ID 38: Vi ønsker ikke arealet udlagt til boligområde (Vest for Englerupvej).

ID 41: Vi ønsker arealet medtaget som et potentielt nyt boligområde under forudsætning af:

- Hvis området skal udvikles, skal det opleves som et aktiv og en forskønnelse af Kirke Såbys nordlige område. Derfor ønsker vi, at der udarbejdes en helhedsplan for områderne 9.E2, 9.B7 og 9.O1, som viser sammenhængen/samspillet med Kirke Såby mod nord, øst, syd og vest inkl. trafikalt og rekreativt.
- Område 9.O1 øst for Egevej forbliver til offentlige formål.
- Erhvervsområdet 9.E2 ændres eventuelt i sin afgrænsning.
- Munkegårdens arealudlæg (Syd for Kirke Såby) mod syd (Se Kommuneplan 2021) reduceres med tilsvarende areal.

ID 52: Vi ønsker ikke arealet udlagt til boliger i kommende planperiode (Boliger ved Lodderne).

Ændringsforslaget anbefales enstemmigt af udvalget.

Ændringsforslag til bilag 3:

Bente Blumensaat (A), Grethe Saabye (C), Susanne Borup (F) og Jens K. Jensen (V) stillede følgende ændringsforslag:

Kap. 1.1. og generelle rammer: Vi ønsker frem mod Kommuneplan 2024 forslag til, hvordan vi i fremtiden kan udtage mindre total-anlæg til boligudvikling, herunder forslag til grundstørrelser, bebyggelsesprocent, transformation af eksisterende byggeri og funktionstømte bygninger med mere. Derudover ønsker vi forslag til, hvordan vi i fremtiden bedst sikrer boligrotation og den nødvendige renovering af eksisterende bygningers klimaskærm ud fra devisen om, at den vigtigste energiindsats er den indsats, der mindsker forbruget.

Vi ønsker en analyse af befolkningsprognosens konsekvenser i forhold til behovet for seniorvenlige boliger.

For anbefalingen af ændringsforslaget stemte:

Bente Blumensaat (A), Grethe Saabye (C), Susanne Borup (F) og Jens K. Jensen (V) - i alt 4

Imod stemte:

Klaus Kristiansen (I) - i alt 1 - med følgende bemærkning: Da partiet ikke har været inviteret til forhandlingerne, kan ændringsforslaget ikke anbefales. Det ønskes i stedet, at den nuværende kommuneplans formuleringer vedrørende minimumsgrundstørrelser fastholdes.

Bente Blumensaat (A), Grethe Saabye (C), Susanne Borup (F) og Jens K. Jensen (V) stillede følgende ændringsforslag:

Kap. 2.1.: Vi ønsker en afdækning af ny strategisk placeret erhvervsområder frem mod Kommuneplan 2024.

Kap. 2.3.: I lighed med Nationalparken Skjoldungernes Land ønsker vi, at Visit Fjordlandet og Udvalget for Kultur, Fritid & Turisme inddrages i arbejdet.

Ændringsforslaget anbefales enstemmigt af udvalget.

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede den 30. oktober 2023 at sende Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023 i offentlig debat frem til den 31. januar 2024.

På mødet den 5. februar 2024 i Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal Udvikling blev første status på den gennemførte borgerinddragelsesproces drøftet.

I denne sag præsenteres temaer og konkrete emner fra debatten om strategien dels med henblik på, om der skal ændres i den offentliggjorte Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023 og dels for at fastsætte rammerne for den forestående kommuneplanrevision. I sagen præsenteres også resultaterne af den gennemførte landskabskarakteranalyse og en potentialeanalyse af mulighederne for at producere vedvarende energi i Lejre Kommune (VE-potentialeanalyse). Analyserne er med til at kvalificere anbefalingerne til den kommende kommuneplanrevision.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. At det besluttes ikke at ændre i den offentliggjorte Plan- og bæredygtighedsstrategi 2023.
2. At administrationens anbefalinger til revision af kommuneplanen, som præsenteret i bilag 1 - bilag 3, godkendes.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen skal inden udgangen af 2025 have revideret kommuneplanen. Kommuneplanen sætter mål og rammer for den fysiske udvikling i hele kommunen. Planen udgør bindeledet mellem de overordnede statslige planer og lokalplanernes bestemmelser om anvendelse og bebyggelse af delområder. Kommuneplanen må ikke stride mod de overordnede planer, som eksempelvis landsplandirektiver, den regionale udviklingsplan, vand- og miljøplaner med mere. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at arbejde for realiseringen af målene i kommuneplanen.

Revisionen af kommuneplanen skal følge op på de målsætninger, der er besluttet i den forudgående proces med Plan- og bæredygtighedsstrategien samt de statslige krav til kommuneplanlægningen. Planlovens § 11 beskriver mere detaljeret, hvilke krav der er til indholdet.

Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med vedtagelsen af Kommuneplan 2021 (juni 2022) godkendt en overordnet samlet tidsplan for Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023 og Kommuneplan 2025. Som anført i tidsplanen har der i maj 2023 været afholdt indledende høring før udarbejdelsen af Plan- og Bæredygtighedsstrategien. Strategien blev politisk godkendt den 30. oktober 2023 og herefter offentliggjort fra november 2023 til 31. januar 2024 via en omfattende borgerinddragelsesproces. Det har været Kommunalbestyrelsens intention, at der gennem processen skulle sikres en bred debat med borgere, virksomheder med flere om, hvordan Lejre Kommune kan bidrage til at løse de væsentlige globale kriser: Klimakrisen, biodiversitetskrisen og energi- og forsyningskrisen. Derudover har Kommunalbestyrelsen ønsket en debat om konkrete arealønsker, før der politisk blev taget stilling til, om de skulle med i kommuneplanen.

Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023 har derfor været udarbejdet som et debatoplæg, der kunne rammesætte konkrete drøftelser i kommunens lokalområder om en ønsket udvikling. Debatten har foregået på deltagelsesplatformen vores.lejre.dk og til otte dialogmøder i lokalområderne.

Administrationen har til mødet den 5. februar 2024 i Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal Udvikling, pkt. 5, givet en første status på inddragelsesprocessen, og hvad der fyldte på borgermøderne samt på vores.lejre.dk. Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023 kan ses her: [Plan- og bæredygtighedsstrategi 2023 - Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023 - Lejre Kommune \(niras.dk\)](#) og er i øvrigt vedlagt som bilag 9.

Hvidbog over kommentarer

Efterfølgende har administrationen arbejdet videre med de konkrete indlæg og kommentarer, der er lagt ind på vores.lejre.dk. Administrationen har udarbejdet en hvidbog, der samler op på kommentarerne i emner, konkrete kommentarer med mere. Hvidbogen er vedlagt som bilag 2.

Hvidbogen rummer også administrationens anbefalinger af, hvilke emner og konkrete ønsker til arealudlæg, der skal tages med til videre vurdering i den kommende kommuneplanproces.

Hvidbogen giver ikke svar på alle kommentarer fra processen, men koncentrerer sig om de konkrete arealudlægsønsker, der har betydning for den kommende kommuneplanrevision.

Administrationen har modtaget enkelte henvendelser med kommentarer og forslag til nye arealudlæg uden om vores.lejre.dk. Disse henvendelser er samlet i bilag 6. Opsamling og anbefalinger på baggrund af henvendelserne er dog behandlet sammen med de øvrige kommentarer i bilag 2 - Hvidbogen.

Landskabskarakteranalyse og VE-potentialeanalyse

Som en del af processen frem mod Kommuneplan 2025 har administrationen i samarbejde med to konsulentfirmaer fået udarbejdet henholdsvis en landskabsanalyse og en VE-potentialeanalyse. Begge analyser er brugt i administrationens anbefaling af, hvilke potentielle områder til både vindmøller og solceller, der bør tages med til videre analyse i kommuneplanprocessen.

Landskabsanalysen deler kommunen ind i 13 landskabskarakterområder med hver sit særkende og giver mulighed for en mere målrettet beskyttelse af de enkelte områders karaktergivende landskabselementer og giver bedre grundlag for at tilpasse nye udviklingsprojekter, tekniske anlæg og bebyggelse med mere til det omkringliggende landskab. Analysen er udarbejdet ud fra landskabskaraktermetoden, som planloven anbefaler at anvende, når kommuneplanens landskabstema skal revideres. Et af de nyere nationale krav er, at der via landskabskaraktermetoden udpeges større sammenhængende landskaber. Landskabsanalysen kan ses her: <https://lejre.viewer.dkplan.niras.dk/DKplan/DKplan.aspx?PlanId=16> og er vedlagt som bilag 4.

VE-potentialeanalysen er udarbejdet med henblik på at bidrage til både revision af kommuneplanen og senere hen klimaplanen. Særligt kapitel 3 i analysen har relevans for kommuneplanen. Kapitel 3 er en geografisk analyse, der vægter en lang række kriterier som planforhold, miljøforhold, afstand til boliger med mere. Analysen viser de mest optimale områder til placering af henholdsvis vindmøller og solceller. Analysen er endnu foreløbig.

Administrationen har udarbejdet et notat, der sammenstiller resultaterne fra de to analyser. Notatet beskriver administrationens anbefaling af, hvilke områder der - på baggrund af de to analyser - skal tages med i kommuneplanrevisionen til videre analyse med henblik på udpegning af områder til VE-produktion i Kommuneplan 2025. Notatet er vedlagt som bilag 1.

VE-potentialeanalysen er vedlagt som bilag 5. Administrationen vil til et senere udvalgsmøde forberede en sag med anbefalinger til, hvordan VE-potentialeanalysen i øvrigt kan bruges i det videre klimaarbejde i kommunen.

Overblik over anbefalede ændringer til kommuneplanen

En kommuneplanrevision rummer en lang række ændringer af større og mindre karakter. Udover de ændringer, der besluttet på baggrund af Plan- og Bæredygtighedsstrategien, jf. indstillingerne i bilag 1 og 2, er der også behov for ændringer som følge af planlovens krav til opdateringer, lovændringer og lignende. For overblikkets skyld har administrationen udarbejdet en oversigt over, hvor der forventes ændringer til kommuneplanen og hvorfor. Se bilag 3 – Oversigt over forslag til ændringer i kommuneplanen. De væsentligste ændringer er følgende:

- Vision og hovedstruktur: Kommunalbestyrelsens fokus på håndtering af kriser, lokale perspektiver for udvikling samt fremtidens arkitektur, lokal byggeskik og bæredygtig byudvikling indarbejdes i afsnittet.
- Tema 1.1. Byudvikling og boliger: Revision på baggrund af eventuel udpegning af nye boligområder, opdateret rækkefølgeplan, redegørelse for byvækst med mere.
- Tema 1.2 Kulturhistorie: Revision på baggrund af Aarhus Arkitektskoles gennemgang af kulturmiljøer i Lejre Kommune.
- Tema 2.1. Erhverv og iværksætteri: Revision af tekst og kort med eventuelle nye erhvervsområder.
- Tema 3.1. Landskab: Revision på baggrund af Landskabsanalysen
- Tema 3.4. Lavbund: Revision på baggrund af ny statslig kortlægning af lavbundsarealer.
- Tema 5.1. Klimatilpasning: Revision på baggrund af ny Klimatilpasningsplan 2022.
- Tema 5.2. Energiforsyning: Revision på baggrund af nye udpegninger af områder til sol og vind.
- Generelle rammer: Revision på baggrund af tidligere politiske drøftelser og beslutninger.
- Konkrete rammer: Konsekvensrettelser på baggrund af ny lovgivning og revision i andre dele af kommuneplanen.

Sammen med anbefalingerne i bilag 1 og 2 udgør bilag 3 administrationens anbefalinger til ramme for revision af kommuneplanen.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at beslutningen om at forsøge at gøre strategien mere geografisk funderet har understøttet Kommunalbestyrelsens ønske om en tidlig og lokal debat om fremtidens byudvikling og arealanvendelse i Lejre Kommune. Den digitale platform vores.lejre.dk har været et godt grundlag for en mere intuitiv og levende debat om den fysiske udvikling af Lejre Kommune. Administrationen oplever, at portalen har givet flere borgere mulighed for at indhente viden og komme med input, og dermed er den et godt supplement til de fysiske dialogmøder, hvor mere end 500 borgere mødte op til dialog i deres lokalområde. Både før og efter møderne har der været stor aktivitet på portalen.

Der er kommet mere end 500 indlæg på portalen alt i alt og lige så mange kommentarer til indlæggene. Administrationen har ikke behandlet hver enkelt indlæg og kommentar i denne sag, men alt er læst og tages med videre - enten i arbejdet med kommuneplanrevisionen eller andre steder i administrationen. Samtlige indlæg og kommentarer er fortsat tilgængelige på vores.lejre.dk. Link: vores.lejre.dk. Noter fra borgermøderne er vedlagt i bilag 7.

Ingen ændringer til Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023

I følge planloven er der stor metodefrihed i forhold til form og indhold af en Plan- og Bæredygtighedsstrategi. Dog er der krav om, at strategien - når den er offentliggjort - skal til debat i mindst otte uger, samt at der efter debatten skal tages stilling til, om der skal ændres i den offentliggjorte strategi.

Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023 er udarbejdet som et debatoplæg for at skabe debat om, hvad der skal tages med til nærmere bearbejdning og vurdering i den kommende kommuneplanproces. Strategien har derfor forventeligt givet stor debat om en række lokale emner, hvilket også er tydeligt at se i bilag 2 - Hvidbogen. Der er en enkel kommentar på vores.lejre.dk, der lægger op til ændring i strategien. Mere specifikt efterspørges, at resultatet af de seneste myndighedskontroller ved det tidligere affaldsdeponi på Roskildevej, Hvalsø, bør fremgå af Plan- og bæredygtighedsstrategien og Kommuneplanen (se Bilag 2, række 54). Administration vurderer ikke, at det giver anledning til ændring i Plan- og bæredygtighedsstrategien, men anbefaler, at det tages med til overvejelse i

kommuneplanrevisionen. På den baggrund indstiller administrationen, at der ikke lægges op til at ændre i den offentliggjorte Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023.

Grundlag for revision af kommuneplanen

I bilag 3 - Oversigt over forslag til ændringer i kommuneplanen giver administrationen vurdering af, hvor der kan forventes ændringer i den kommende kommuneplanrevision. Administrationen vurderer, at de foreslåede ændringer imødekommer planlovens krav til en kommuneplanrevision og giver et billede af, hvor der kan forventes ændringer som følge af de forventede politiske beslutninger, jf. indstillingerne i bilag 1 og 2.

Ny byudvikling

Plan- og Bæredygtighedsstrategien har kun rammesat debat om få områder til byudvikling. Som beskrevet i anbefalingerne i bilag 2 anbefaler administrationen at tage følgende områder med til videre vurdering i kommuneplanen: Nyt boligområde syd for Hvalsø, nyt boligområde ved Kirke Sonnerup, nyt erhvervsområde ved Kirke Sonnerup, samt nyt erhvervsområde ved Kirke Såby.

Administrationen anbefaler ikke at gå videre med nyt boligområde i midten af Kirke Såby, da Fingerplanens muligheder for byvækst i byen allerede er opbrugt.

Detailhandel

Administrationen anbefaler, at der igangsættes en mindre afdækning af potentialerne ved og konsekvenser af en ny dagligvarebutik i Osted, samt hvad der skal til for at skabe grundlag for en ny dagligvarebutik ved Kirke Sonnerup.

Vurdering af potentielle arealer til VE-produktion med sol og vind

Administrationen vurderer, at det vil være muligt i Kommuneplan 2025 at udpege områder til produktion af vedvarende energi, der lever op til Klimaplanens nuværende mål på 150 GWh, hvis de anbefalede områder til vind og sol bringes videre til nærmere analyse i kommuneplanarbejdet. Om det er muligt at nå et højere mål for VE-produktion kan først afgøres, når områderne er analyseret nøjere.

VE-produktionspotentialer på tagflader med mere

På møde den 8. april 2024, pkt. 4, blev udvalget præsenteret for resultaterne af den potentialeanalyse af VE-produktion på tagflader, som Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling satte i gang i 2023. Det beregnede potentiale for de mest optimale tage viser et potentiale på 106 GWh, svarende til ca. 70 % af Lejre Kommunes mål.

Udnyttelsen af dette potentiale kan vise sig svært at forløse og bør efter administrationens vurdering ikke tillægges for stor betydning i forhold til at udpege områder til sol og vind i kommuneplanen, hvis Lejre Kommune skal gøre sig forhåbning om at nå klimaplanens mål. Det skyldes, at der er rigtig mange bygningsejere, der med hvert deres investeringspotentiale, inden for en kort årrække skal træffe beslutning. Motivation til investering underbygges heller ikke tilstrækkeligt på nuværende tidspunkt, eksempelvis med de eksisterende regler om afregningsmodeller med mere.

På borgermøde i Hvalsø nævnte en borger muligheden for at overdække motorvejen med solceller. Administrationen foreslår at undersøge det nærmere i forbindelse med kommuneplanarbejdet. Som med tagfladeanalysen anbefaler administrationen heller ikke her, at det tillægges for stor betydning i forhold til at udpege nye områder til sol og vind til videre analyse i kommuneplanarbejdet.

Fremtidens arkitektur og bæredygtigt byggeri i Lejre Kommune

Kommunalbestyrelsen har med budgetaftalen for 2023 ønsket at arbejde med klarere rammer for fremtidens arkitektur og bæredygtigt byggeri i Lejre Kommune, blandt andet for at få investorer, borgere/tilflyttere til at udvikle attraktive, energirigtige og æstetisk smukke og funktionelle boligområder. På den baggrund blev der i november 2023 afholdt et temamøde om arkitekturpolitik. Med udgangspunkt i drøftelserne på temamødet har administrationen arbejdet videre med emnet, og hvordan det kan indarbejdes i kommuneplanen. I bilag 3 – oversigten, er beskrevet, hvor i kommuneplanen administrationen i første omgang anbefaler tilpasninger, der imødekommer Kommunalbestyrelsens ønsker. Administrationen vil arbejde videre med det i revisionen af kommuneplanen og samle op, når Forslag til Kommuneplan 2025 lægges op til politisk behandling i efteråret.

Vægtning af arealudlægsønsker, der kom ind sent i offentlighedsprocessen

Der er de sidste dage af høringsprocessen blevet lagt flere arealudlægsønsker op på vores.lejre.dk. Enkelte arealudlægsønsker har administrationen også modtaget uden om deltagelsesportalen vores.lejre.dk. Disse arealudlægsønsker har ikke været genstand for dialog i samme omfang, som de arealudlægsønsker, der har været offentliggjort med strategien eller i begyndelsen af høringsprocessen. Administrationen anbefaler, at det tages med i betragtning, når der besluttet, hvilke arealønsker, der tages med til vurdering i den videre kommuneplanproces. Det er noteret i bilag 2 - Hvidbogen, hvilke arealudlægsønsker det handler om.

Klage over Plan- og Bæredygtighedsstrategi

En nystiftet forening, der kalder sig Foreningen mod motorvej Roskilde-Ringsted, har klaget til Planklagenævnet over, at Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2023 ikke er miljøscreenet efter bestemmelserne i miljøvurderingsloven.

Administrationen har vurderet, at strategien ikke er omfattet af screeningskravet og miljøvurderingskravet, da strategien ikke lægger rammer for konkrete fremtidige anlægstilladelser. Strategien er udarbejdet som et debatoplæg, der har haft til formål at skabe en bred debat om den fremtidige udvikling i kommunens lokalområder, før der træffes beslutning om, hvad der skal tænkes med i den kommende kommuneplan. For at rammesætte debatten er der i strategien omtalt og vist på kort fysiske initiativer, der har relevans for en debat om fremtiden udvikling i de forskellige lokalområder. På kortet for Osted og omegn er Vejdirektoratets skitse for en mulig placering af en motorvej eller motortrafikvej vist, da det er relevant i diskussionen om arealanvendelsen i området. Om der kommer en motorvej eller motortrafikvej ligger uden for Lejre Kommunes beslutningskompetence. Det kan kun ske ved en anlægslov vedtaget i Folketinget. Kommuneplanen kommer til at lægge rammer for fremtidige anlægstilladelser, som Kommunalbestyrelsen har beslutningskompetence indenfor - og Kommuneplanen vil blive miljøvurderet. Vejdirektoratets skitse af mulig placering af motorvej eller motortrafikvej vil derfor ikke blive del af den kommende kommuneplan. Sagen afventer afgørelse i Planklagenævnet.

Økonomi og finansiering

Der forventes udgifter til at gennemføre miljøvurdering af kommuneplanen (ca. 250.000 kr.). Der er på konto 4.10.10 overført midler fra budget 2023 til 2024 til at dække udgifterne. Eventuel afdækning af konsekvenser for butik ved Osted og Kirke Sonnerup forventes finansieret af budget 2024, konto 4.10.10.

Sagens forløb

08/04/2024 Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling - 2022-2025

Punktet udsat til behandling på udvalgs mødet i maj måned.

Bilag

Bilag 1 - Opsamling på landskabsanalyse og screening for VE-anlæg

Bilag 2 - Hvidbog - Opsamling på arealønsker og input

Bilag 3 - Ovesigt over ændringer af kommuneplanen

Bilag 4 - Landskabsanalyse

Bilag 5 - VE-potentialescreening - 18. april 2024

Bilag 6 - Arealønsker og kommentarer modtaget uden for vores.lejre.dk

Bilag 7 - Noter fra dialogmøder

Bilag 8 - Aarhus Arkitektskoles gennemgang af kulturmiljøer i Lejre Kommune

Bilag 9 - Plan- & Bæredygtighedsstrategi 2023

Punkt 9: EKL - Eventuelt

Beslutning

Intet under dette punkt.

Punkt 10: EKL - Godkendelse af referat

Beslutning